

ZAPISNIK

sa 36. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore,
održane 26. i 31. oktobra 2022. godine

Sjednica je počela u 13.50 časova.

Predsjedavao je Petar Ivanović, zamjenik predsjednika Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici/e: Bogdan Božović, Simonida Kordić, Dejan Đurović, Branko Radulović, Zdenka Popović, Miloš Konatar i Adnan Striković.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici/e: Danilo Šaranović, Dragica Sekulić, Nikola Rakočević, Damir Šehović i Amer Smailović.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u svojstvu predstavnika predlagača, prisustvovali: **Vojin Vlahović**, direktor Fonda za zaštitu depozita; **Jelica Bošković**, zamjenica predsjednika Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki; **Nataša Cicmil**, v.d. sekretara Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki; **Radoje Žugić**, guverner Centralne banke Crne Gore i predsjedavajući Savjeta za finansijsku stabilnost; **Zorica Kalezić**, **Nikola Fabris** i **Miodrag Radonjić**, viceguverneri Centralne banke Crne Gore; **Valentina Ivanović**, direktorica Direkcije za finansije, računovodstvo i kontroling u Centralnoj banci Crne Gore; **Dejan Vujačić**, direktor Sektora za kontrolu banaka CBCG; **Branislav Prelević**, predsjednik Odbora Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti; **Miroslav Vukčević**, član Odbora Agencije i **Milica Knežević**, izvršna direktorica Agencije.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Zamjenik predsjednika Odbora konstatovao je da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Polazeći od predloženog dnevnog reda, zamjenik predsjednika Odbora podsjetio je članove na dogovor sa prethodne sjednice i predložio, a članovi Odbora se saglasili, da se predloženom dnevnom redu doda tačka Tekuća pitanja.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2019. godinu;
2. Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2020. godinu;
3. Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2021. godinu;
4. Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki za 2020. godinu;
5. Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki za 2021. godinu;
6. Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2019. godinu, sa:
 - Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema za 2019. godinu (radi informisanja);
 - Izvještajem o stabilnosti cijena za 2019. godinu (radi informisanja); i
 - Godišnjim finansijskim izvještajem Centralne banke Crne Gore sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2019. godinu (radi upoznavanja);

7. Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2020. godinu, sa:
 - Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema za 2020. godinu (radi informisanja);
 - Izvještajem o stabilnosti cijena za 2020. godinu (radi informisanja); i
 - Godišnjim finansijskim izvještajem Centralne banke Crne Gore sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2020. godinu (radi upoznavanja);
8. Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2021. godinu, sa:
 - Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema za 2021. godinu (radi informisanja);
 - Izvještajem o stabilnosti cijena za 2021. godinu (radi informisanja); i
 - Godišnjim finansijskim izvještajem Centralne banke Crne Gore sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2021. godinu (radi upoznavanja);
9. Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2019. godinu;
10. Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2020. godinu;
11. Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2021. godinu;
12. Izvještaj o stanju energetskog sektora Crne Gore za 2020. godinu;
13. Izvještaj o stanju energetskog sektora Crne Gore za 2021. godinu; i
14. Tekuća pitanja.

* * *

U cilju efikasnosti u radu tokom sjednice, a imajući u vidu da su godišnji izvještaji o radu Fonda za zaštitu depozita za 2019, 2020. i 2021. godinu suštinski povezani, na Odboru je dogovoreno da se obrazlaganje i rasprava o navedenim tačkama objedini i da se sledstveno tome objedini i obrazlaganje i rasprava po drugim tačkama koje se odnose na izvještaje pojedinih institucija.

* * *

PRVA, DRUGA I TREĆA TAČKA - Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2019. godinu, Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2020. godinu i Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2021. godinu

Zamjenik predsjednika Odbora je podsjetio da Fond za zaštitu depozita u skladu sa članom 27 stav 2 Zakona o zaštiti depozita, između ostalog, dostavlja Skupštini Izvještaj o radu na razmatranje.

Uvodno obrazloženje o godišnjim izvještajima o radu Fonda za zaštitu depozita za 2019, 2020 i 2021. godinu dao je, Vojin Vlahović, direktor Fonda za zaštitu depozita.

U raspravi su učestvovali poslanici: Branko Radulović, Dejan Đurović, Adnan Striković i Petar Ivanović.

Imajući u vidu da za izjašnjavanje o ovim izvještajima nije bio obezbijeđen kvorum, izjašnjavanje je odloženo za nastavak sjednice.

ČETVRTA I PETA TAČKA - Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki za 2020. godinu i Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki za 2021. godinu

Uvodne napomene o izvještajima o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki za 2020. i 2021. godinu, dala je Jelica Bošković, zamjenica predsjednika Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

Sjednici je povodom razmatranja ovih tački dnevnog reda prisustvovala i Nataša Cicmil, v.d. sekretara Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

Imajući u vidu da za izjašnjavanje o ovim izvještajima nije bio obezbijeđen kvorum, izjašnjavanje je odloženo za nastavak sjednice.

ŠESTA, SEDMA, OSMA, DEVETA, DESETA I JEDANAESTA TAČKA - Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2019. godinu, sa Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema za 2019. godinu (radi informisanja), Izvještajem o stabilnosti cijena za 2019. godinu (radi informisanja), i Godišnjim finansijskim izvještajem Centralne banke Crne Gore sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2019. godinu (radi upoznavanja); **Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2020. godinu**, sa: Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema za 2020. godinu (radi informisanja), Izvještajem o stabilnosti cijena za 2020. godinu (radi informisanja), i Godišnjim finansijskim izvještajem Centralne banke Crne Gore sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2020. godinu (radi upoznavanja); **Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2021. godinu**, sa: Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema za 2021. godinu (radi informisanja), Izvještajem o stabilnosti cijena za 2021. godinu (radi informisanja), i Godišnjim finansijskim izvještajem Centralne banke Crne Gore sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2021. godinu (radi upoznavanja); **Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2019. godinu; Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2020. godinu; Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2021. godinu.**

Sjednici Odbora su ispred Centralne banke prisustvovali: **Radoje Žugić**, guverner Centralne banke Crne Gore i predsjedavajući Savjeta za finansijsku stabilnost, **Zorica Kalezić**, **Nikola Fabris** i **Miodrag Radonjić**, viceguverneri Centralne banke Crne Gore, **Valentina Ivanović**, direktorica Direkcije za finansije, računovodstvo i kontroling i **Dejan Vujačić**, direktor Sektora za kontrolu.

Zamjenik predsjednika Odbora je podsjetio da su u skladu sa članom 39 stav 1 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore dostavljeni izvještaji o radu Centralne banke za 2019, 2020. i 2021. godinu na razmatranje. Takođe, u skladu sa članom 39 stav 3 istog zakona, Centralna banka objavljuje i izvještaje o stabilnosti finansijskog sistema i pitanjima stabilnosti cijena i dostavlja ih Skupštini i Vladi radi informisanja, najmanje jednom godišnje, po pravilu do 30. juna tekuće za prethodnu godinu.

Ukazao je da je Centralna banka u skladu sa članom 71 stav 6 Zakona o Centralnoj banci dostavila Skupštini finansijske izvještaje za 2019, 2020. i 2021. godinu, sa mišljenjem nezavisnog spoljnog revizora, radi upoznavanja. S obzirom na navedeno, izvještaji o radu Centralne banke razmatraju se na Skupštini, dok su ostala tri izvještaja prateća, uz izvještaje o radu, i o njima se Odbor, odnosno Skupština, posebno ne izjašnjava.

Saopštio je i da u skladu sa članom 11 stav 1 Zakona o Savjetu za finansijsku stabilnost, Izvještaj o radu i aktivnostima iz svog djelokruga Savjet podnosi Skupštini jednom godišnje,

po pravilu do 30. juna tekuće za prethodnu godinu, pa su s tim u vezi dostavljeni izvještaji za 2019, 2020. i 2021. godinu.

Uvodno obrazloženje o izvještajima o radu Centralne banke za 2019, 2020. i 2021. godinu, kao i o izvještajima o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2019, 2020. i 2021. godinu dao je guverner Centralne banke Crne Gore i predsjedavajući Savjeta za finansijsku stabilnost, Radoje Žugić.

U raspravi su učestvovali poslanici: Branko Radulović, Zdenka Popović i Petar Ivanović.

Imajući u vidu da za izjašnjavanje o ovim izvještajima nije bio obezbijeđen kvorum, izjašnjavanje je odloženo za nastavak sjednice.

DVANAESTA I TRINAESTA TAČKA - Izvještaj o stanju energetskeg sektora Crne Gore za 2020. godinu i Izvještaj o stanju energetskeg sektora Crne Gore za 2021. godinu

Zamjenik predsjednika Odbora podsjetio je da Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti u skladu sa članom 54 stav 1 Zakona o energetici podnosi Skupštini na usvajanje Izvještaj o stanju energetskeg sektora u Crnoj Gori.

Povodom navedenih tačaka, ispred Agencije, sjednici su prisustvovali: Branislav Prelević, predsjednik Odbora Agencije, Miroslav Vukčević, član Odbora Agencije i Milica Knežević, izvršna direktorica Agencije.

Uvodno obrazloženje o izvještajima o stanju energetskeg sektora Crne Gore za 2020. i 2021. godinu dao je Branislav Prelević, predsjednik Odbora Agencije.

U raspravi su učestvovali poslanici: Branko Radulović, Petar Ivanović i Zdenka Popović.

Imajući u vidu da za izjašnjavanje o ovim izvještajima nije bio obezbijeđen kvorum, izjašnjavanje je odloženo za nastavak sjednice.

ČETRANAESTA TAČKA - TEKUĆA PITANJA

Zamjenik predsjednika Odbora je podsjetio da je Odbor na prošloj sjednici podržao dvije inicijative poslanika Branka Radulovića. Saopštio je da je još jedna inicijativa za održavanje dvije tematske sjednice upućena Odboru (zavedena pod brojem 00-63-7/22-56/2), o kojima će se Odbor izjasniti u nastavku sjednice.

Poslanik Branko Radulović je upoznao Odbor da je uputio inicijativu za održavanje dvije tematske sjednice, predsjednici Skupštine i Odboru, i to na teme: „Stanje u sektoru industrije i potreba za reindustrijalizacijom sa posebnim osvrtom na proizvodnju i preradu čelika i aluminijuma“ i „Održiv i moderan saobraćaj“.

Dodao je da bi temu iz oblasti industrije trebalo da obuhvati i dio koji se odnosi na razvoj IT tehnologije. Takođe je upoznao Odbor sa listom učesnika koji bi bili pozvani na navedene sjednice.

Dogovoreno je da se termin održavanja sjednica utvrdi naknadno, a nakon izjašnjavanja o inicijativama, u zavisnosti od dinamike rada Skupštine.

* * *

Sjednica je prekinuta u 17.55 časova

* * *

Sjednica je nastavljena 31. oktobra 2022. godine u 09.10 časova.

Predsjedavao je Petar Ivanović, zamjenik predsjednika Odbora.

Sjednici su, u nastavku, prisustvovali poslanici/e: Bogdan Božović, Dejan Đurović, Branko Radulović, Zdenka Popović, Miloš Konatar, Amer Smailović i Adnan Striković.

U nastavku sjednice, u skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore poslanicu Dragicu Sekulić zamijenila je poslanica Jovanka Laličić.

Sjednici, u nastavku, nijesu prisustvovali poslanici/e: Simonida Kordić, Danilo Šaranović, Nikola Rakočević i Damir Šehović.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Zamjenik predsjednika Odbora konstatovao je da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

* * *

PRVA TAČKA - Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2019. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

I Z V J E Š T A J

Odbor se u uvodnom obrazloženju direktora Fonda za zaštitu depozita, Vojina Vlahovića, upoznao sa strukturom Izvještaja i aktivnostima Fonda tokom 2019. godine koje su se, u najvećoj mjeri, odnosile na izradu novog Zakona o zaštiti depozita i otvaranje stečajnih postupaka nad Invest Bankom Montenegro a.d. Podgorica (IBM) i Atlas bankom a.d. Podgorica, tj. nastanak dva zaštićena slučaja shodno zakonskim odredbama. Saopštio je da se po osnovu otvorenih stečajnih postupaka stvorila obaveza Fonda po osnovu isplate garantovanih depozita deponentima navedenih banaka u stečaju u iznosu od 112,6 miliona eura, i to 90,2 miliona eura deponentima Atlas banke u stečaju i 22,3 miliona eura deponentima IBM banke u stečaju.

Na sjednici, Odbor se takođe upoznao sa podacima da je Fond do kraja 2019. godine isplatio deponentima IBM u stečaju i Atlas banke u stečaju 90% ukupnih obaveza, kao i da je stečajna uprava, shodno Zakonu o stečaju i likvidaciji banaka, uplatila Fondu po osnovu povraćaja sredstava iz stečajne mase 41,3 milion eura ukupno za obje banke u stečaju. Međutim, iako su nastali zaštićeni slučajevi po zakonu tj. isplate deponentima, Odbor se upoznao i sa činjenicom da je koeficijent pokrivenosti garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosio 4,27%.

Odbor je konstatovao da je novim Zakonom o zaštiti depozita, a koji je Skupština usvojila u decembru 2019. godine, izvršeno usaglašavanje sa osnovnim principima za efikasan sistem zaštite depozita. Takođe, konstatovano je da su prihodi Fonda na kraju 2019. godine iznosili oko 58,26 miliona eura, a rashodi oko 856 hiljada eura, te je na kraju godine Fond poslovao sa pozitivnim rezultatom od oko 57,41 miliona eura.

Tokom rasprave na Odboru, ukazano je da situacija koja je nastala kao posljedica stečaja dvije banke pokazuju opravdanost postojanja ovog Fonda i njegove ulogu u bankarskom sistemu. U vezi sa tim sugerisano je da se sagleda mogućnost da država posredstvom finansijskih institucija, među kojima je i Fond za zaštitu depozita, pruža savjete građanima koji će im koristiti prilikom odlučivanja o potencijalnim ulaganjima u nekretnine, hartije od vrijednosti, zlato i dr. Iskazano je i mišljenje da se sa aspekta državnih institucija mora voditi računa o tome šta obuhvata javna edukacija građana, a šta spada pod konsultantskim usluga za ulaganja.

Nakon rasprave i izjašnjavanja, Odbor je sa pet glasova „za“ i tri glasa „uzdržan“ odlučio da predloži Skupštini da usvoji sljedeći

ZAKLJUČAK

Prihvata se Izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2019. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Branko Radulović.

DRUGA TAČKA - Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2020. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Odbor se u uvodnom obrazloženju direktora Fonda za zaštitu depozita, Vojina Vlahovića, upoznao sa strukturom Izvještaja i aktivnostima Fonda tokom 2020. godine koje su se, u najvećoj mjeri, odnosile na izradu Metodologije za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije shodno kojoj su sve banke razvrstane u sedam kategorija na bazi kojih se plaća godišnja premija u iznosu od 75% do 150% obračunate premije. Saopštio je da je Fond u izvještajnoj godini nastavio sa aktivnostima na realizaciji isplate garantovanih depozita za dvije banke u stečaju – Invest Banka Montenegro a.d. Podgorica (IBM) i Atlas Banka a.d. Podgorica.

Na sjednici, Odbor se upoznao i sa podacima da je Fond do 31.12.2020. godine ukupno isplatio deponentima IBM banke u stečaju 21,7 miliona eura što čini 97,09% ukupnih obaveza Fonda, a od čega je samo u 2020. godini isplaćeno oko 257 hiljada eura. Zatim, da je Fond naplatio iz stečajne mase IBM banke u stečaju ukupan iznos od 17,7 miliona eura, od čega je samo u 2020. godini povrat sredstava iznosio 1,4 miliona eura. Takođe, Fond je do 31.12.2020. godine isplatio deponentima Atlas banku u stečaju oko 81,8 miliona eura što čini 90,65% ukupnih obaveza Fonda, a od čega je samo u 2020. godini isplaćeno oko 1,4 miliona eura. Fond je naplatio iz stečajne mase Atlas banke u stečaju ukupan iznos od 36 miliona eura, od čega je samo u 2020. godini povrat sredstava iznosio 11 miliona eura.

Na Odboru je konstatovano da su prihodi Fonda na kraju 2020. godine iznosili oko 29,7 miliona eura, a rashodi oko 1,1 milion eura, te je na kraju godine Fond poslovao sa pozitivnim rezultatom od oko 28,6 miliona eura. Takođe, konstatovano je da je Fond u izvještajnoj godini zaključio „Stand-by“ aranžman sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj koji omogućava Fondu raspolaganje sa dodatnih 50 miliona eura u situacijama nastanka zaštićenog slučaja, čime

se koeficijent pokrivenosti garantovanih depozita sredstvima Fonda povećava sa 6,22% na 9,61% i time približava zakonski propisanom cilju od 10%.

Tokom rasprave na Odboru, iskazano je mišljenje da je tokom 2020. godine izostala reforma u oba sektora, finansijskom i bankarskom, a koja je trebalo da prati ekonomsku krizu izazvanu Covid-19 pandemijom. Takođe, bilo je i mišljenje da rad Investiciono-razvojnog fonda nije dovoljno transparentan u pogledu načina i uslova pod kojima se vrši dodjeljivanje sredstava. Sugerisano je da Fond svoju ulogu mora više usmjeriti u pravcu povećanja garancija građanima kako bi oni više štedjeli ali da se uporedo sa tim mora urediti okvir u kojem će komercijalne banke preuzimati veće rizike kroz investicije i razvojne projekte. Imajući u vidu podatke iz izvještaja prema kojima u strukturi depozita oko 24% čine nerezidentna lica koja imaju pravo na isplatu garantovanih depozita, poslanike je interesovalo koliko je vrijednost toga novca opala s obzirom na globalna dešavanja u finansijskom sektoru.

Nakon rasprave i izjašnjavanja, Odbor je sa pet glasova „za“ i tri glasa „uzdržan“ odlučio da predloži Skupštini da usvoji sljedeći

ZAKLJUČAK

Prihvata se Izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2020. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Branko Radulović.

TREĆA TAČKA - Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2021. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Odbor se u uvodnom obrazloženju direktora Fonda za zaštitu depozita, Vojina Vlahovića, upoznao sa strukturom Izvještaja i aktivnostima Fonda tokom 2021. godine koje su se, u najvećoj mjeri, odnosile na primjenu Metodologije za obračun premije na bazi rizika pojedine kreditne institucije i nastavak aktivnosti na realizaciji isplate garantovanih depozita za dvije banke u stečaju, i to: Invest Banka Montenegro A.D. Podgorica (IBM) i Atlas banka A.D. Podgorica. Saopštio je da ukoliko nastane zaštićeni slučaj po zakonu pojedinačno u jednoj od osam kreditnih institucija, od ukupno 11 u Crnoj Gori, sredstva Fonda i sredstva obezbijeđena „Stand-by“ aranžmanom koji je zaključen u 2020. godini, dovoljna su za isplatu garantovanih depozita za sve deponente u tih osam kreditnih institucija.

Na sjednici, Odbor se upoznao i sa podacima da je Fond do 31.12.2021. godine ukupno isplatio deponentima IBM banke u stečaju 21,8 miliona eura što čini 97,5% ukupnih obaveza Fonda, a od čega je samo u 2021. godini isplaćeno skoro 90 hiljada eura za sedam deponentata. Zatim, da je Fond naplatio iz stečajne mase IBM banke u stečaju ukupan iznos od 18,3 miliona eura, od čega je samo u 2020. godini povrat sredstava iznosio oko 680 hiljada eura. Takođe, Fond je do 31.12.2021. godine isplatio deponentima Atlas banku u stečaju oko 82,8 miliona eura što čini 91,7% ukupnih obaveza Fonda, a od čega je samo u 2021. godini isplaćeno oko 995

hiljada eura. Fond je naplatio iz stečajne mase Atlas banke u stečaju ukupan iznos od 45 miliona eura, a samo u 2021. godini povrat sredstava iznosio je 9 miliona eura.

Na Odboru je konstatovano da su prihodi Fonda na kraju 2021. godine iznosili oko 26,5 miliona eura, a rashodi oko 770 hiljada eura, te je na kraju godine Fond poslovaao sa pozitivnim rezultatom od oko 25 miliona eura. Takođe, konstatovano je da je za 2021. godinu koeficijent pokrivenosti garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosio 7,11%, a da je sa sredstvima iz „Stand-by“ aranžmana iznosio 10,14%, što je više od zakonski definisanog cilja od 10%.

Tokom rasprave na Odbor ocijenjeno je da izvještaj pruža dovoljno informacija o radu Fonda, i da prezentovani podaci ukazuju da su ekonomski pokazatelji o radu Fonda dobri, zatim da je Fond dovoljno kapitalizovan, te da je shodno situacijama koje su nastupile u pogledu stečajnih postupaka za dvije bake ispunio ono što su zakonom predviđene obaveze. Ukazano je da podaci u izvještaju sadrže i ocjene institucija zadužene za praćenje odnosno reviziju rada Fonda.

Iskazano je mišljenje da su, za razliku od zemalja u regionu, gdje je u posljednjih 20 godina bilo više stečajava, postojeći mehanizmi zaštite deponenata poput ovog koji predviđa Fond ipak efikasni, bar na onom nivou zakonom propisanog minimuma od 50 hiljada eura. Međutim, vođeni iskustvom stečaja u dvije banke, uočava se da građani ipak imaju mnogo više pozornosti u odlučivanju kod koje će banke deponovati sredstva.

S druge strane, bilo je i mišljenja da nivo depozita u Crnoj Gori ne daje dovoljnu sigurnost građanima, i u vezi sa tim pojedini poslanici su najavili eventualne izmjene Zakona o zaštiti depozita, u dijelu izbora članova upravnog odbora.

Naime, iskazana je i zabrinutost da Crna Gora gubi konkurentnost i da zaostaje u tehnološkom razvoju te da se moramo prilagođavati tržišnim kretanjima. U vezi sa tim, ukazano je na potrebu reforme finansijskog sektora, kao preduslova ekonomskog rasta.

Nakon rasprave i izjašnjavanja, Odbor je sa pet glasova „za“ i tri glasa „uzdržan“ odlučio da predloži Skupštini da usvoji sljedeći

ZAKLJUČAK

Prihvata se Izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2021. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Branko Radulović.

ČETVRTA TAČKA - Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki za 2020. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Zamjenica predsjednika Komisije upoznala je Odbor sa radom Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki u 2020. godini i dala opšti pregled svih aktivnosti Komisije, počevši od statusa finansiranja i finansijskog poslovanja, ljudskih resursa, pa do rada u okviru zakonom određene nadležnosti, te javnosti rada. Ukazano je da se pravna zaštita u sistemu javnih nabavki ostvaruje u svim fazama postupaka javne nabavke i u postupcima

dodjele ugovora javno-privatnog partnerstva, kroz takozvanu predugovornu i postugovornu pravnu zaštitu. Ukazano je da se javnost rada Komisije ostvaruje prvenstveno preko njene internet stranice, koja sadrži sve relevantne podatke i informacije vezane za sistem pravne zaštite u Crnoj Gori u postupcima javnih nabavki. Odbor je, takođe, upoznat da je Komisija za zaštitu prava je u toku 2020. godine imala u radu ukupno 269 predmeta, od čega 14 predmeta prenijetih iz 2019. godine, kao i 255 predmeta primljenih u toku 2020. godine (229 žalbi, 18 predmeta po osnovu izvršenja presuda Upravnog suda Crne Gore i 8 zahtjeva za nastavak postupka). Komisija je u 2020. godini riješila svih 269 predmeta (242 žalbena predmeta, 18 predmeta po osnovu izvršenja presuda Upravnog suda i 9 zahtjeva za nastavak postupka), tako da je procenat riješenih predmeta 100%.

Nakon izjašnjavanja sa četiri glasa „za“ i četiri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki u 2020. godini, nije dobio potrebnu većinu na Odboru.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Miloš Konatar.

PETA TAČKA - Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki za 2021. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

I Z V J E Š T A J

Zamjenica predsjednika Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki upoznala je Odbor sa radom Komisije u toku 2021. godine i ukazala da je Komisija radila u nepotpunom sastavu od 22. jula 2021. godine. Ukazala je da je Komisija, primjenom novog Zakona o javnim nabavkama, ostvarila značajne rezultate na planu zaštite prava i pravnih interesa svih učesnika u pokrenutim i sprovedenim postupcima javnih nabavki koji su bili predmet njenog rada u 2021. godini i da je značajno doprinijela razvoju sistema javnih nabavki.

Takođe, konstatovala je da su Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021.godinu, Komisiji opredjeljena sredstva u iznosu od 401.892,03 eura, i da je na zahtjev Ministarstva finansija i socijalnog staranja za dostavljanje informacije o procjeni sredstava koja će ostati neutrošena u tekućoj 2021. godini, Komisija prijavila iznos od 23.619,80 eura, te da je Ministarstvo od tog iznosa preusmejilo 23.118,78 eura, pa je tekući budžet iznosio 378.773,25 eura.

Ukazano je da se od 217 predmeta koje je Komisija imala u radu, 216 predmeta se odnosilo na postupke javnih nabavki, a jedan predmet na postupak jednostavne nabavke (obavještenje o ishodu jednostavne nabavke). U 2021. godini, od ukupno 217 predmeta, Komisija je riješila 203 predmeta (93,54%), dok je ostalo neriješeno 14 predmeta (6,46%), iz razloga što su isti zaprimljeni krajem novembra i tokom decembra mjeseca 2021.godine, kao i iz razloga što je Komisija od 22. jula 2021. godine radila u nepotpunom sastavu.

Nakon izjašnjavanja sa četiri glasa „za“ i četiri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki u 2021. godini, nije dobio potrebnu većinu na Odboru.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Miloš Konatar.

ŠESTA TAČKA - Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2019. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Odbor se, kroz uvodno obrazloženje guvernera Centralne banke Crne Gore, upoznao sa makroekonomskim ambijentom i stanjem privrede, ostvarivanjem politike CBCG u izvještajnoj godini, makroekonomskim prognozama za 2020. godinu, kao i politikom ove institucije u 2020. godini. Konstatovano je da nakon značajnog rasta BDP-a od 5,1% u 2018. godini, prema preliminarnim podacima Monstata, crnogorska ekonomija ostvarila rast od 3,6% u 2019. godini, dok je godišnja stopa inflacije, u decembru 2019. godine, mjerena potrošačkim cijenama iznosila 1%, a mjerena harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena (HICP) 1,2%.

Odbor je upoznat da je bankarski sistem i pored sprovedenih aktivnosti na zatvaranju dvije nesistemske banke, zbog uvođenja stečaja, ojačan, odnosno povećan je nivo solventnosti i kapitala, popravijen kvalitet aktive, a smanjen je nivo loših kredita i kamatnih stopa. Ukazano je da je Centralna banka u 2019. godini nastavila sa regulatornim aktivnostima u pravcu dalje harmonizacije regulatornog okvira sa pravnom tekovinom EU u oblasti bankarskog sektora i platnog prometa. Takođe, Centralna banka je po prvi put kreirala makroprudencionu odluku, koja je imala za cilj ograničavanje rasta gotovinskih nenamjenskih kredita čiji je ubrzani rast potencijalno mogao imati negativan uticaj na finansijsku stabilnost. Preventivnim djelovanjem smanjila se vjerovatnoća materijalizacije ovog prepoznatog rizika.

Odbor je konstatovao da u jednogodišnjem uporednom periodu ključne bilansne pozicije bilježe rast i to: ukupna aktiva banaka 4,47%, krediti (bruto krediti i potraživanja od banaka i klijenata) 4,52%, ukupni depoziti banaka (sa sredstvima na escrow računima) 0,48%, dok ukupni kapital bilježi rast od 16,95%, kao i da svi parametri kvaliteta aktive tokom 2019. godine bilježe poboljšanje. S tim u vezi, ukazano je da ukoliko bi se iz agregatnih podataka isključili podaci koji se odnose na dvije banke u stečaju, radi uporedivosti podataka, ukupna aktiva banaka bi bila povećana za 11,35%, krediti za 11,70%, ukupni depoziti za 8,02%, dok bi ukupni kapital zabilježio rast od 19,77%.

U odnosu na finansijsko poslovanje CBCG, Odbor je konstatovao da je u 2019. godini ostvarena neto dobit u iznosu od 4,7 miliona eura. Raspodjelom ostvarene dobiti za 2019. godinu, u cjelini je realizovana obaveza koja se odnosi na visinu osnovnog kapitala.

U skladu sa Zakonom o CBCG, Odbor se, prilikom razmatranja Izvještaja o radu CBCG za 2019. godinu, upoznao i sa: Godišnjim finansijskim izvještajem CBCG, sa mišljenjem

nezavisnog eksternog revizora za 2019. godinu, koji CBCG dostavlja Skupštini Crne Gore radi upoznavanja; Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema i Izvještajem o stabilnosti cijena, za 2019. godinu, koje CBCG dostavlja radi informisanja.

Nakon izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“, jednim glasom „protiv“ i tri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Centralne banke Crne Gore za 2019. godinu nije dobio potrebnu većinu na Odboru.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Petar Ivanović.

SEDMA TAČKA - Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2020. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

I Z V J E Š T A J

Odbor se, kroz uvodno obrazloženje guvernera Centralne banke Crne Gore, upoznao sa makroekonomskim ambijentom i stanjem privrede tokom 2020. godine, ostvarivanjem politike CBCG u izvještajnoj godini, makroekonomskim prognozama za 2021. godinu, kao i politikom ove institucije. Odbor je upoznat da je poslovanje Centralne banke Crne Gore u 2020. godini bilo značajno uslovljeno pandemijom COVID-19. U uslovima rastuće neizvjesnosti i nestabilnosti ukupnog makroekonomskog ambijenta, Centralna banka je sve aktivnosti usmjerila na dodatno očuvanje stabilnosti.

Konstatovano je da su ekonomska kretanja tokom 2020. godine u Crnoj Gori, kao i na globalnom nivou, bila značajno determinisana pojavom pandemije COVID-19, što se snažno odrazilo na pad relevantnih ekonomskih pokazatelja. Naime, prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, crnogorska privreda je tokom 2020. godine ostvarila negativnu stopu ekonomskog rasta od 15,2%. Godišnja stopa inflacije, u decembru 2020. godine, mjerena potrošačkim cijenama, iznosila je -0,9%, a mjereno harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena -1,3%, dok je prosječna inflacija iznosila -0,3%.

Prema ocjeni Centralne banke, pravovremena reakcija i balansirani paketi mjera uspješno su djelovali na očuvanje stabilnosti bankarskog sektora, ali i na očuvanje likvidnosti i solventnosti klijenata. Istaknuto je da je Centralna banka u cilju uspostavljanja adekvatne funkcije sanacije banaka, tokom 2020. godine, intenzivno radila na kreiranju podzakonske regulative i uspostavljanju sveobuhvatnog regulatornog okvira za primjenu sanacionih ovlašćenja iz Zakona o sanaciji kreditnih institucija. Saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama i organizacijama i drugim centralnim bankama je aktivno nastavljena i tokom 2020. godine, uprkos brojnim izazovima izazvanim pandemijom.

Prema podacima prezentovanim u izvještaju, indikatori kod ključnih bilansnih pozicija su na zadovoljavajućem nivou, uz pad kamatnih stopa i blago lošiji kvalitet aktive.

Konstatovano je da su ukupni krediti (bruto krediti i potraživanja od banaka i klijenata) povećani za 3,18%, međutim ukupna aktiva banaka bilježi pad po stopi od 0,38%, ukupni depoziti banaka (sa sredstvima na escrow računima) su smanjeni za 2,96%, a ukupni kapital za 1,43%. Glavni parametri kvaliteta aktive u jednogodišnjem uporednom periodu bilježe negativan trend. Na kraju decembra 2020. godine učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima iznosi 5,47%, dok je u istom periodu prethodne godine njihovo učešće iznosilo 4,72%.

U odnosu na finansijsko poslovanje CBCG, Odbor je konstatovao da je u prethodnoj godini ostvaren neto dobitak u iznosu od 5,12 miliona eura. Neto dobitak je utvrđen u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Osnovni kapital povećan je za 6,38%, a ukupan kapital za 8,52% u odnosu na kraj prethodne godine. Ostvarena dobit za 2020. godinu u iznosu od 5,12 miliona eura, raspodijeljena je u skladu sa odredbama Zakona o Centralnoj banci Crne Gore.

Tokom rasprave, postavljena su pitanja koja su se, između ostalog, odnosila na pojašnjenje, odnosno, ukoliko CBCG raspolaže tim informacijama, detaljnije obrazloženje u vezi sa: sredstvima države koja se nalaze na prelaznom računu Prve banke u iznosu od oko 3 miliona eura, kao i sredstvima u iznosu od oko 23,3 miliona eura opredijeljenih za realizaciju Projekta „1000+ stanova“, a što je konstatovano u Izvještaju Državne revizorske institucije o reviziji Završnog računa budžeta Crne Gore za 2020. godinu.

U skladu sa Zakonom o CBCG, Odbor se, prilikom razmatranja Izvještaja o radu CBCG za 2020. godinu, upoznao i sa: Godišnjim finansijskim izvještajem CBCG, sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2020. godinu, koji CBCG dostavlja Skupštini Crne Gore radi upoznavanja; Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema i Izvještajem o stabilnosti cijena, za 2020. godinu, koje CBCG dostavlja radi informisanja.

Nakon izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“, jednim glasom „protiv“ i tri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Centralne banke Crne Gore za 2020. godinu nije dobio potrebnu većinu na Odboru.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Petar Ivanović.

OSMA TAČKA - Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2021. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

I Z V J E Š T A J

Odbor se, kroz uvodno obrazloženje guvernera Centralne banke Crne Gore (CBCG), upoznao sa makroekonomskim ambijentom i stanjem privrede tokom 2021. godine, ostvarivanjem politike CBCG u izvještajnoj godini, makroekonomskim prognozama za 2022.

godinu, kao i politikom ove institucije u 2022. godini. Saopšteno je da je crnogorska ekonomija tokom 2021. godine ostvarila značajan oporavak nakon što je u prethodnoj godini pretrpjela najveći pad od svih država Evrope, kao posljedicu krize izazvane pandemijom COVID-19. Prema preliminarnim podacima MONSTAT-a, na osnovu kvartalnih procjena zabilježen je realni rast BDP-a od 12,4%, a u decembru godišnja stopa inflacija mjerena potrošačkim cijenama iznosila je 4,6%, mjerena HICP (harmonizovanim indeksom potrošačkih cijena) 4,5%, dok je prosječna inflacija iznosila 2,4%.

U odnosu na politiku CBCG u izvještajnoj godini ukazano je da je ključni događaj bio nezavisna procjena kvaliteta aktive bankarskog sistema. S tim u vezi, ukazano je i da je CBCG prva centralna banka van EU koja je sprovela proces provjere kvaliteta aktive (Asset Quality Review-AQR) u skladu sa metodologijom Evropske centralne banke (ECB). Istaknuto je da je procjena kvaliteta aktive, čija su pravila vrlo stroga, pokazala da je crnogorski bankarski sistem stabilan i održiv, na uzorku od 86% rizikom ponderisane aktive.

Odbor se upoznao i sa ocjenom CBCG da je bankarski sistem i pored nastavka negativnog uticaja pandemije, zadržao stabilnost, povećao otpornost i očuvao poslovanje. Centralna banka je od početka pandemije, u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog sistema i sigurnosti depozita, donijela 11 paketa mjera obezbijedivši relativno snažan mehanizam odbrane od potencijalnih negativnih šokova po bankarski i ekonomski sistem.

Odbor je konstatovao da su, prema podacima iz izvještaja, sve ključne bilansne pozicije ostvarile rast, od kojih pojedine poput depozita čak i rekordni, što je praćeno blago lošijim kvalitetom aktive u odnosu na uporedni period, a nastavljen je i pad kamatnih stopa. Ukupna bilansna suma povećana je za 0,71% u odnosu na stanje koje je dostignuto na kraju 2020. godine, ukupni krediti (bruto krediti i potraživanja od banaka i klijenata) povećani su za 6,37%, ukupna aktiva banaka za 16,18%, ukupni depoziti banaka (sa sredstvima na escrow računima) za 24,56%, dok ukupni kapital bilježi rast od 4,21%. Na kraju 2021. godine učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima iznosilo je 6,17% i bilo je za 0,70 pp veće u odnosu na nivo ovog pokazatelja u istom periodu prethodne godine (5,47%). Likvidnost banaka bila je visoka, a ukupna likvidna aktiva banaka povećana je za 388,7 miliona eura ili za 38,26% na godišnjem nivou.

Na Odboru je konstatovano da je za 2021. godinu ostvaren neto dobitak u iznosu od 3,4 miliona eura, pa je raspodjela dobiti realizovana na način da je u opšte rezerve izdvojeno 50%, dok je preostalih 50% izdvojeno kao prihod budžeta Crne Gore.

Tokom rasprave, poslanike je interesovalo, između ostalog: da li rast depozita prati i rast kreditne aktivnosti komercijalnih banaka; preporuke Centralne banke kada su u pitanju krediti za stanovništvo i kamatne stope (fiksne ili varijabilne) i mišljenje Centralne banke o uticaju programa „Evropa sad“ na stabilnost državnih finansija.

Na Odboru je, između ostalog, bilo mišljenja da je za brži ekonomski razvoj Crne Gore potreban veći stepen diversifikacije ekonomije Crne Gore, u čijoj strukturi dominantno učešće ima sektor turizma i sa njim povezane grane; osnivanje Fonda za razvoj sa ciljem podsticanja

ravnomjernog regionalnog razvoja i osnivanje Crnogorske razvojne banke kao razvojne finansijske institucije sa ciljem podsticaja održivog razvoja. S druge strane, istaknuto je da treba nastaviti sa jačanjem institucionalnih kapaciteta i reformom kreditne politike Investiciono-razvojnog fonda (IRF), a osnivanje razvojne banke razmotriti u nekom budućem periodu.

U skladu sa Zakonom o CBCG, Odbor se, prilikom razmatranja Izvještaja o radu CBCG za 2021. godinu, upoznao i sa: Godišnjim finansijskim izvještajem CBCG, sa mišljenjem nezavisnog eksternog revizora za 2021. godinu, koji CBCG dostavlja Skupštini Crne Gore radi upoznavanja; Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema i Izvještajem o stabilnosti cijena, za 2021. godinu, koje CBCG dostavlja radi informisanja.

Nakon izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“, jednim glasom „protiv“ i tri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Centralne banke Crne Gore za 2021. godinu nije dobio potrebnu većinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Petar Ivanović.

DEVETA TAČKA - Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2019. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Odbor se, kroz uvodno obrazloženje, predsjednika Savjeta za finansijsku stabilnost, guvernera Centralne banke Crne Gore (CBCG) upoznao sa aktivnostima Savjeta u 2019. godini, koje su se odnosile na: razmatranje četiri redovna pregleda, rezultate redovnih analiza trendova, pet informacija za potrebe informisanja Savjeta, razmatrao jedan i usvojio jedan izvještaj. Takođe, guverner CBCG je istakao da je Savjet u 2019. godini održavao redovne sjednice na kojima je praćeno stanje finansijske stabilnosti i redovno razmjenjivao informacije, analizirao trendove, procjenjivao ranjivosti finansijskog sistema, kao i identifikovao rizike koji su mogli ugroziti stabilnost sistema.

Konstatovano da je neto profit banaka u 2019. godini iznosio 50,6 mil. eura, što je bilo oko dva puta više u odnosu na prethodnu godinu. Odbor je upoznat da se navedena razlika dijelom duguje proglašenju stečaja u dvijema bankama, ali je većina drugih banaka svejedno povećala dobit u 2019. godini. Pet najvećih banaka, koje pojedinačno prelaze 10% tržišnog učešća prema aktivi, imale su dobit od 40,8 mil. eura. Svakako, povraćaj na prosječnu aktivu (1,3%) i povraćaj na prosječni kapital (10%) u 2019. godini bili su veći u odnosu na 2018. godinu.

Ocijenjeno je da je bankarski sektor, nakon sprovedenih supervizorskih aktivnosti i uvođenja stečaja u dvije banke od nesistemskog značaja, tokom 2019. godine značajno unaprijeđen. Učešće nekvalitetnih kredita, kao ključno sistemsko pitanje u prethodnim

godinama, je svedeno na nivo prije krize iz 2009. godine i iznosilo je 144,6 miliona eura, odnosno 4,7% ukupnih kredita.

Ukazano je da su trendovi na tržištu kapitala i tržišta osiguranja imali stabilan i kontinuirani razvoj. Rast prometa na berzi, kretanje indeksa, kao i adekvatna finansijska pozicija osiguravajućih društava, doprinose stavu da su sistemski rizici, koji mogu proisteci sa ovih tržišta, na niskom nivou i za sada, nemaju uticaj od sistemskog karaktera.

Nakon izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“, jednim glasom „protiv“ i četiri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2019. godinu nije dobio potrebnu većinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određena je poslanica Zdenka Popović.

DESETA TAČKA - Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2020. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Odbor se, kroz uvodno izlaganje, predsjednika Savjeta za finansijsku stabilnost, guvernera Centralne banke Cme Gore (CBCG) upoznao sa aktivnostima Savjeta u 2020. godini, koje su se odnosile na: razmatranje tri pregleda, rezultate redovnih analiza trendova, dvije informacije za potrebe informisanja Savjeta, Inicijativu za izmjenu Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, donio jednu Odluku o formiranju Radne grupe za pripremu programa finansijske edukacije i usvojio jedan izvještaj. Takođe, guverner CBCG je istakao da je Savjet u 2020. godini održavao redovne sjednice na kojima je praćeno stanje finansijske stabilnosti i uprkos brojnim izazovima koje je donijela pandemija koronavirusa, na osnovu analize razvoja smjera i intenziteta rizika, redovno donosio procjene rizika i ocjene stanja stabilnosti.

Na Odboru je konstatovano da je neto dobit banaka u 2020. godini iznosila 22,3 mil. eura, što je za više od 50% manje u odnosu na prethodnu godinu. Četiri najveće banke, koje pojedinačno prelaze 10% tržišnog učešća prema aktivu, imale su dobit od 13,7 mil. eura. Samo je jedna manja banka poslovala sa gubitkom. Ukazano je da je umanjenje dobiti za ovu godinu bilo je najviše uslovljeno rastom troškova obezvređenja, jer su neke od banaka primijenile konzervativan pristup u procjeni novonastale situacije. U skladu s takvim finansijskim rezultatom, opali su povraćaj na prosječnu aktivu (sa 1,1% u 2019. na 0,6% u 2020) i povraćaj na prosječni kapital (sa 8,7% u 2019. na 4,1% u 2020. godini).

Ustanovljeno je da je ukupni kapital banaka tokom cijele godine bio viši nego na kraju 2019, ali je na kraju 2020. bio u padu od 1,9% i iznosio je 586,7 mil. eura. Na pad ukupnog

kapitala uticala je i znatno manja dobit u ovoj godini. Učešće ukupnog kapitala u bilansnoj sumi bilo je 12,8%, dok je udio osnovnog kapitala u bilansnoj sumi bio 10%.

Odbor je upoznat da je uticaj krize djelimično ublažen kroz pakete mjera Vlade Crne Gore i Centralne banke Crne Gore, ali uprkos tome rizici su imali uzlazni trend.

Takođe, ukazano je da su trendovi na tržištu kapitala i tržištu osiguranja imali stabilan razvoj, iako se i ovdje osjetio uticaj krize. Efekat je posebno vidljiv na tržištu kapitala koje je značajno smanjeno, dok su tržište osiguranja, kao i bankarski sektor, pokazali adekvatan stepen otpornosti.

Nakon izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“, jednim glasom „protiv“ i četiri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2020. godinu nije dobio potrebnu većinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određena je poslanica Zdenka Popović.

JEDANAESTA TAČKA - Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2021. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

I Z V J E Š T A J

o razmatranju IZVJEŠTAJA O RADU SAVJETA ZA FINANSIJSKU STABILNOST ZA 2021. GODINU

Odbor se, kroz uvodno izlaganje, predsjednika Savjeta za finansijsku stabilnost, guvernera Centralne banke Crne Gore (CBCG) upoznao sa aktivnostima Savjeta u 2021. godini, u okviru kojih je razmatrao: razmatranje četiri Pregleda indikatora, rezultate redovnih analiza trendova, redovne informacije o aktivnostima Fonda za zaštitu depozita, Informaciju o procjeni kvaliteta aktive (AQR) u bankarskom sektoru Crne Gore i njen uticaj na finansijsku stabilnost Crne Gore i Inicijativu za izmjenu Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu. Pored navedenog Savjet je u 2021. godini donio Odluku o dopuni Poslovnika o radu Savjeta, Odluku o obrazovanju privremenog radnog tijela, Izmjenu Odluke o obrazovanju privremenog radnog tijela – Nacionalnog komiteta za razvoj finansijske edukacije u Crnoj Gori i usvojio Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost u 2020. godini. Takođe, guverner CBCG je saopštio da je Savjet u 2021. godini održavao redovne sjednice na kojima je praćeno stanje finansijske stabilnosti. Ocijenjeno je da je stabilnost sistema tokom 2021. godine očuvana, uprkos činjenici da su se pojedini rizici povećali.

Na Odboru je konstatovano da je ukupni kapital banaka na kraju 2021. godine bio viši nego na kraju 2020. godine za 3,4% i iznosio je 609,5 mil. eura. Učešće ukupnog kapitala u bilansnoj sumi je bilo 11,4%, dok je udio osnovnog kapitala u bilansnoj sumi iznosio 9,3%.

Neto dobit banaka u 2021. godini iznosila je 31,4 mil. eura, što je 40,6% više u odnosu na uporedni period. Četiri najveće banke, koje pojedinačno prelaze 10% tržišnog učešća prema aktivi, imale su ukupnu dobit od 28,2 mil. eura. Jedna srednja i jedna manja banka poslovale su sa gubitkom. Bitno povećani troškovi rezervisanja djelovali su ograničavajuće na rast neto dobiti. Troškovi obezvređenja su blago porasli, ali daleko manje nego 2020. godine, kada su zbog vanrednosti situacije bili skoro tri puta veći nego u 2019. godini.

Takođe, ukazano je da u sektoru osiguranja, kojeg takođe karakteriše stabilnost, likvidnost i pozitivni rezultat, pokazatelji ukazuju na kontinuirane pozitivne stope rasta ove djelatnosti, iako i dalje uz očiglednu dominaciju obaveznih oblika osiguranja. U ovom sektoru postoji veliki prostor za dalji razvoj što će pozitivno uticati na stabilnost sistema u narednom periodu. Na tržištu kapitala ukupan promet ostvaren na Montenegroberzi bilježi rast u 2021. godini i trendovi su stabilni.

Nakon izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“, jednim glasom „protiv“ i četiri glasa „uzdržan“, Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2021. godinu nije dobio potrebnu većinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određena je poslanica Zdenka Popović.

DVANAESTA TAČKA - Izvještaj o stanju energetskog sektora Crne Gore za 2020. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

I Z V J E Š T A J

Odbor se, u uvodnom obraćanju predsjednika Odbora Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti upoznao sa sadržajem Izvještaja o stanju energetskog sektora kao i sa činjenicom da su 2020. godinu posebno obilježili ekstremni uslovi izazvani covid-19 pandemijom koja je pogodila i energetski sektor. Saopštio je da se u izvještajnoj godini, a od marta kada je proglašena pandemija, većina aktivnosti posebno poslovnih počela realizovati onlajn, što je uticalo na potrošnju električne energije. Naglasio je da je navedena situacija posebno imala uticaja na distributivne kupce i da je mogla ugroziti poslovanje operatora distributivnog sistema tj. CEDIS-a.

Na Odboru je konstatovano da je CEDIS na kraju 2020. godine ostvario neto dobit od oko 769 hiljada eura i realizovao je za 41,21% više investicija u distributivnoj mreži u odnosu na osmogodišnju prosječnu realizaciju. Tehnički gubici u distributivnom sistemu bilježe pad u odnosu na 2019. godinu sa 13,10% na 12,93%. Takođe, i druga regulisana kompanija, CGES bila je izložena određenim poteškoćama u organizaciji rada ali je na kraju 2020. godine ostvarila neto dobit od skoro 12,45 miliona eura. Gubici u prenosnom sistemu su takođe smanjeni sa 2,13% na 1,82%, a puštanjem u rad novih proizvodnih objekata, instalisana snaga je uvećana za 19,38MW, a sve iz obnovljivih izvora energije.

Odbor se upoznao i sa činjenicom da je proizvodnja električne energije u 2020. godini veća za 5,34% u odnosu na devetogodišnji prosjek, kao i da je tranzit električne energije preko crnogorskog sistema udvostručen puštanjem podmorskog kabla sa Italijom.

Tokom rasprave na Odboru, pozitivno je ocijenjeno smanjenje tehničkih gubitaka i u distributivnom i u prenosnom sistemu. Međutim, ocijenjeno je da nepostojanje zakonom definisanih strateških dokumenata i neusaglašenost srodnih politika ugrožava način donošenja značajnih odluka u energetsom sistemu.

Na sjednici Odbora, poslanike je, između ostalog, interesovalo da li postoji trend smanjenja nivoa investicija u energetsom sektoru, da li je povećan broj zaposlenih u energetskim kompanijama i koliko je zaposlenih u energetskim sistemima zemalja regiona u odnosu na Crnu Goru, da li se preduzimaju aktivnosti u pogledu monopolskog položaja EPCG, i dr.

Nakon rasprave i izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“ i pet glasova „uzdržan“, Izveštaj o stanju energetskog sektora u Crnoj Gori za 2020. godinu nije dobio potrebnu većinu na Odboru.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Petar Ivanović.

TRINAESTA TAČKA - Izveštaj o stanju energetskog sektora Crne Gore za 2021. godinu

Nakon izjašnjavanja, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

I Z V J E Š T A J

Odbor se, u uvodnom obraćanju predsjednika Odbora Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti upoznao sa sadržajem Izveštaja o stanju energetskog sektora, kao i sa činjenicom da su 2021. godinu posebno obilježili ekstremni uslovi izazvani globalnom energetskom krizom, ne samo zato što je pogodila energetski sektor već zato što ja nastupila odmah nakon krize izazvane covid-19 pandemijom.

Na Odboru je konstatovano da je početkom 2021. godine ostvaren rast potrošnje električne energije, ali nakon toga globalno tržište bilježi povremenu neraspoloživost prirodnog gasa, što je za posljedicu imalo rast cijena gasa ali i drugih energenata uključujući i električnu energiju. Takođe, konstatovano je da su proizvodni kapaciteti u 2021. godini uvećani za 2,69MW i da je povećana proizvodnja električne energije za 13,3% u odnosu na 2020. godinu. Elektroprivreda Crne Gore je u postojeće proizvodne objekte investirala 9,2 miliona eura što je značajno manje nego u 2020. godini kada je uloženo 20,77 miliona eura. Na kraju 2021. godine, CEDIS je zabilježio neto gubitak od 9,85 miliona eura dok je CGES ostvario neto dobit od oko 16,85 miliona eura.

Takođe, Odbor se upoznao i sa činjenicom da je Evropska komisija posredstvom revidiranih planova iz maja 2022. godine najavila dinamičniju izgradnju obnovljivih izvora energije i povećanje udijela do 2030. godine sa 30% na 45%. Naime, Crna Gora još uvijek nije

utvrdila dva strateška dokumenta shodno Zakonu o energetici, i to: opšte smjernice energetske politike i nacionalni energetska-klimatski plan.

Tokom rasprave na Odboru, pozitivno je ocijenjeno smanjenje tehničkih gubitaka, ali i da zabrinjavaju podaci prema kojima su određeni energetska subjekti poslovali sa negativnim rezultatom.

Na sjednici Odbora, pojedine poslanike je interesovalo da li Agencija vidi šansu za uvođenje novog operatora, i kada bi se to moglo desiti, smatrajući da bi navedeno riješilo monopolsku situaciju na tržištu gdje bi se, pored regulatornih mjera i jačanja tržišne konkurencije, električna energija učinila dostupna građanima po povoljnijim uslovima.

U vezi sa projektima koji se odnose na solarne panele, na sjednici je iskazano mišljenje da su efekti izuzetno mali uz ocjenu da je to rezultat monopolske pozicije EPCG i otežanih procedura, te je postavljeno pitanje šta bi Agencija mogla preduzeti kako bi se iste pojednostavile u cilju boljeg korišćenja raspoloživih resursa i kapaciteta koje nudi pomorski kabl. Međutim, bilo je i mišljenje da su solarni projekti koje realizuje EPCG započeti tek u 2022. godini, te da nije bilo aktivnosti po tom osnovu u ranijim godinama, pa se o efektima istih može pouzdanije diskutovati po završetku tekuće godine.

Tokom rasprave poslanici su, između ostalog, postavili pitanja koja su se odnosila na: kretanje nivoa investicija u 2019, 2020. i 2021. godini; trend broja zaposlenih u energetska kompanijama i potencijalni rast troškova poslovanja po tom osnovu; strukturu novozaposlenih u tim kompanijama sa aspekta produktivnosti; mjere koje bi Agencija mogla da preduzme sa ciljem smanjenja troškova i povećanja efikasnosti poslovanja energetska subjekata; i dr.

Na Odboru je iskazano mišljenje da se mora zaustaviti način donošenja odluka o izgradnji hidropotencijala kao što je to bio slučaj sa HE „Komarnica“, te da je potrebno izraditi studiju održivosti izgradnje reverzibilnih hidrocentrala na vodotoku Komarnice, postojeće Pive I, Pive II i Kruševo, u saradnji sa zemljama regiona sa kojima su vodotoci zajednički. Stoga, sugerisano je i da se sagleda: mogućnost rekonstrukcije HE „Perućica“, potencijalni načini korišćenja Bilećkog jezera, buduće opcije na vodotocima Morače, i dr.

Nakon rasprave i izjašnjavanja, sa četiri glasa „za“ i pet glasova „uzdržan“, Izveštaj o stanju energetska sektora u Crnoj Gori za 2021. godinu nije dobio potrebnu većinu na Odboru.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Petar Ivanović.

ČETRNAESTA TAČKA - TEKUĆA PITANJA

Članovi Odbora su jednoglasno, sa 9 glasova „za“, podržali inicijativu (zavedenu pod brojem 00-63-7/22-56/2 od 26. oktobra 2022. godine) poslanika Branka Radulovića za održavanje dvije sjednice na teme: „Stanje u sektoru industrije i potreba za reindustrijalizacijom sa posebnim osvrtom na proizvodnju i preradu čelika i aluminijuma“ i „Održiv i moderan saobraćaj“.

Takođe, članovi su jednoglasno, sa 9 glasova „za“ podržali inicijative:

- poslanika Dejana Đurovića (zavedenu pod brojem 00-63-7/22-58 od 4. oktobra 2022. godine) za organizovanje kontrolnog saslušanja predsjednika Odbora direktora Elektroprivreda a.d. Nikšić, Milutina Đukanovića sa saradnicima, povodom realizacije uvećanja vlasničkog kapitala države kupovinom akcija Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić i aktuelnih dešavanja u vezi sa potencijalnom kupovinom imovine Željezare Nikšić; i

- poslanika Adnana Strikovića za održavanje kontrolnog saslušanja (zavedenu pod brojem 00-63-7/22-57 od 28. septembra 2022. godine) na temu: „Poslovanje ključnih energetske kompanije u Crnoj Gori u svjetlu desetina miliona eura gubitaka ostvarenih u 2022. godini“.

S obzirom da se obje teme odnose na energetske sektor i stanje u državnom energetske sistemu, na Odboru je, u skladu sa članom 75 Poslovnika Skupštine, sa 9 glasova „za“, donijeta Odluka o kontrolnom saslušanju: **Milutina Đukanovića i Nikole Rovčanina**, predsjednika Odbora direktora i izvršnog direktora „Elektroprivreda Crne Gore“ a.d. Nikšić (EPCG); **Rajka Radoševića i Vladimira Čađenovića**, predsjednika Odbora direktora i izvršnog direktora d.o.o. „Crnogorski elektrodistributivni sistem“, Podgorica (CEDIS); i **Dušana Janjuševića i Milana Lekića**, predsjednika Odbora direktora i izvršnog direktora „Rudnik uglja“ a.d. Pljevlja (RUP), na temu: „**STANJE U ENERGETSKOM SEKTORU CRNE GORE, SA OSVRTOM NA POSLOVANJE KLJUČNIH ENERGETSKIH KOMPANIJA U CRNOJ GORI**“. Dogovoreno je da se termin održavanja saslušanja odredi naknadno.

* * *

Sjednica je završena u 09.25 časova

* * *

Broj: 00-63-7/22-

SEKRETAR ODBORA

Demir Mujević, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA¹

Dejan Đurović, s.r.

¹35. sjednicom Odbora predsjedavao je poslanik Petar Ivanović, zamjenik predsjednika Odbora. Zapisnik sa ove sjednice usvojen je na 41. sjednici Odbora, održanoj 7. decembra 2022. godine, kojom je predsjedavao poslanik Dejan Đurović, predsjednik Odbora. Dejan Đurović izabran je za predsjednika Odbora 1. decembra 2022. godine.

36. sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet održana 26. i 31. oktobra 2022. godine

REZULTATI GLASANJA

O PREDLOZIMA AKATA

R.b.	NAZIVI AKATA	„ZA“	„PROTIV“	„UZDRŽAN“	„IZDVOJENO MIŠLJENJE“
1	Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2019. godinu	Branko Radulović Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković		Bogdan Božović Zdenka Popović Miloš Konatar	
2	Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2020. godinu	Branko Radulović Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković		Bogdan Božović Zdenka Popović Miloš Konatar	
3	Godišnji izvještaj o radu Fonda za zaštitu depozita za 2021. godinu	Branko Radulović Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković		Bogdan Božović Zdenka Popović Miloš Konatar	
4	Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki za 2020. godinu	Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković		Branko Radulović Bogdan Božović Zdenka Popović Miloš Konatar	
5	Izvještaj o radu Komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki za 2021. godinu	Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković		Branko Radulović Bogdan Božović Zdenka Popović Miloš Konatar	

6	Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2019. godinu	Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković	Branko Radulović	Bogdan Božović Zdenka Popović Miloš Konatar	
7	Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2020. godinu	Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković	Branko Radulović	Bogdan Božović Zdenka Popović Miloš Konatar	
8	Godišnji izvještaj o radu Centralne banke za 2021. godinu	Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković	Branko Radulović	Bogdan Božović Zdenka Popović Miloš Konatar	
9	Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2019. godinu	Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković	Branko Radulović	Bogdan Božović Dejan Đurović Zdenka Popović Miloš Konatar	
10	Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2020. godinu	Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković	Branko Radulović	Bogdan Božović Dejan Đurović Zdenka Popović Miloš Konatar	
11	Izvještaj o radu Savjeta za finansijsku stabilnost za 2021. godinu	Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković	Branko Radulović	Bogdan Božović Dejan Đurović Zdenka Popović Miloš Konatar	

12	Izveštaj o stanju energetskog sektora Crne Gore za 2020. godinu	Zdenka Popović Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović		Bogdan Božović Dejan Đurović Branko Radulović Miloš Konatar Adnan Striković	
13	Izveštaj o stanju energetskog sektora Crne Gore za 2021. godinu	Zdenka Popović Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović		Bogdan Božović Dejan Đurović Branko Radulović Miloš Konatar Adnan Striković	
14	Inicijativa poslanika Branka Radulovića za održavanje dvije tematske sjednice: 1) „Stanje u sektoru industrije i potreba za reindustrijalizacijom, sa posebnim osvrtom na proizvodnju i preradu čelika i aluminijuma“; 2) „Održiv i moderan saobraćaj“.	Bogdan Božović Dejan Đurović Branko Radulović Zdenka Popović Miloš Konatar Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković			
15	Inicijativa poslanika Dejana Đurovića (zavedena pod brojem 00-63-7/22-58 od 4. oktobra 2022. godine) za organizovanje kontrolnog saslušanja predsjednika Odbora direktora Elektroprivreda a.d. Nikšić, Milutina Đukanovića sa saradnicima	Bogdan Božović Dejan Đurović Branko Radulović Zdenka Popović Miloš Konatar Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković			

16	Inicijativa poslanika Adnana Strikovića za održavanje kontrolnog saslušanja (zavedena pod brojem 00-63-7/22-57 od 28. septembra 2022. godine) na temu: „Poslovanje ključnih energetske kompanije u Crnoj Gori u svjetlu desetina miliona eura gubitaka ostvarenih u 2022. godini“	Bogdan Božović Dejan Đurović Branko Radulović Zdenka Popović Miloš Konatar Petar Ivanović Jovanka Laličić* Amer Smailović Adnan Striković			
----	---	---	--	--	--

*Poslanici koji su, u skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore mijenjali članove Odbora